

Magyarország társadalom- és politikatörténete, 1700-1848 **J. Újváry Zsuzsanna egy. doc.**

2013-2014/II. félév

Általános irodalom:

Ifj. Barta János: A kétféjű sas árnyékában. Bp. 1984. (Magyar História)
Ifj. Barta János: Mária Terézia. Bp. 1988. (Magyar História)
Mo. története 1686 – 1790. I – II. Szerk.: Heckenast Gusztáv – Ember Győző. Bp. 1989.
Gergely András: A nemzeti ébredés kora, 1791–1848. Kossuth Kiadó, Bp. 2009.
Hermann Róbert: 1848–1849. A szabadságharc hadtörténete. Korona, Bp. 2001.
Magyarország történeti demográfiája. Szerk.: Kovacsics József. Bp. 1997.

Tématervek:

1. Az oszmán világ hagyatéka

- Rácz István: A török világ hagyatéka. Debrecen. 1995. (33-66., 69-112.)
- Szakály Ferenc: Trianon gyökerei. História. 1990.
- Szakály Ferenc: Mi veszett Mohács után? A magyarországi török uralom mérlege. Valóság 1988/3.
- Dányi Dezső – Dávid Zoltán szerk.: Az első magyarországi népszámlálás (1784-1787). Bp. 1960.
- Ember Győző: Az újrateleplő Békés megye első összeírásai. 1715-1730. Békéscsaba. 1977.

2. Újjátelepülés és a sok nemes országa

- Rácz István: A török világ hagyatéka. Debrecen. 1995. 199-234. (Menekülő birtokos és címeres nemesek)
- Maksay Ferenc: „A sok nemes országa”. In: Mályusz Elemér Emlékkönyv. Szerk.: H. Balázs Éva–Fügedi Erik–Maksay Ferenc. Bp., 1984.
- Rácz István: Városlakó nemesek az Alföldön 1541-1848 között. Bp. 1988.
- Papp Klára: Mezőváros – lakó nemesek és birtoklásuk a bihari magánbirtokon. In: Emlékkönyv Rácz István 70. születésnapjára. Szerk.: Kovács Ágnes. Debrecen. 1999. 191–202.
- Tóth Árpád: Az evangélikus polgárság és nemesség társadalmi kapcsolatai és rokoni hálózatai Pozsonyban a 18. században. In: URBS Magyar várostörténeti évkönyv VII. Főszerk.: Kenyeres István. Bp. 2012. 263–282.
- **Vármegyék és szabad kerültek I – II. szerk.: Radics Kálmán. Debrecen. 2001.**
- Dávid Géza: Adalékok a Temesvári ejálet 18. századi történetéhez. Keletkutatás 1993/2. 42-55. (vagy: Ua. megjelent: Dávid Géza: Pasák és bégek uralma alatt. Bp., 2005. 203–214)

- Benedek Gyula: Szolnok megye újjátelepülése a török hódoltság után. Szolnok Megyei Múzeumok Évkönyve. 1981.
- Varga J. János: Kísérletek Magyarország újratelepítésére 1689–1723. In: Híd a századok felett. Tanulmányok Katus László 70. születésnapjára. Főszerk.: Hanák Péter. Pécs. 1997. 150–173.

3. A többségbe került nemzetiségek (Külön-külön lehet az etnikumokat venni, ill. taglalni – ez több téma is; rácok, németek, szlovákok, románok, horvátok, ukránok...)

- **Rácz István: A török világ hagyatéka. Debrecen. 1995. (Többségbe került nemzetiségek, 115-195.)**
- **Ács Zoltán: Nemzetiségek a történelmi Magyarországon. Bp. 1984.**
- **Kósa László–Filep Antal: A magyar nép táji-történeti tagolódása. Akadémiai Kiadó, Bp. 1978. (Néprajzi Tanulmányok, Szerk. Manga János)**

3/1. Németek:

- Bohony Nándor: Német falvak Komárom megyében (1737 – 1828). In: Agrárnépesség, agrártársadalom Magyarországon a Mária Terézia kori úrbérrendezés és 1945 között. Szerk. Kávássy Sándor. Nyíregyháza. 1987.
- Czirbusz Géza: A dél-magyarországi németek. Bp. 1913.
- Farkas Gábor: Fejér megye német lakossága 1768-1848 között. In: T. Mérey Klára szerk.: PAB–VEB. A Dunántúl településtörténete. II/1. 1767-1848. Pécs. 1977.
- Kállay István: Székesfehérvár város német és szerb lakosságának asszimilációs folyamata 1773-1848. In: T. Mérey Klára szerk.: PAB–VEB. A Dunántúl településtörténete. II/1. 1767-1848. Pécs. 1977.

3/2. Románok:

- Jakó Zsigmond: Újkori román települések. In: Deér József – Gáldi László szerk.: Magyarok és románok. Bp. 1943.
- Kristó Gyula: Békés megye a honfoglalástól a török kor végéig. Békéscsaba. 1981. (A 18-19. századi rész!)
- Markovics Mátyás leírása a Maros-Körös közéről és az ottani evangélikus egyházközsegekről. Közli: Pánczél Barnabás. In: Erdmann Gyula szerk.: Békés megye és környéke XVIII. századi történetéből. Gyula. 1989.
- Ld. **Erdély története II. köt.** (1606 – 1830). Bp. 1987. (a megfelelő részek)
- Binder Pál: Közös múltunk. Kriterion. Bukarest. 1982.
- Für Lajos: A románság népmozgalma Erdélyben, 1710 – 1850. In: Für Lajos: Kárpát-medencei létünk a tét. Bp. 2010. 175 – 183.

3/3. Szlovákok:

- Manga János: Magyarországi szlovákok. In: Diószegi Vilmos szerk.: Népi kultúra – népi társadalom. VII. Bp. 1973.
- Udvari István: Szlovák mezővárosok Mária Terézia korában. In: Város és társadalom a XVI–XVIII. században. Studia Miskolcinsia 1. Szerk.: Faragó Tamás. Miskolc. 1994. 98–98.

3/4. Szerbek – horvátok:

- Sárosác György: Magyarország délszláv nemzetiségei. In: Diószegi Vilmos szerk.: Népi kultúra – népi társadalom. VII. Bp., 1973.
- Szerbek Magyarországon. Szerk.: Zombori István. Szeged. 1991.

- Bánkúti Imre: 1704: két hadsereg a Dél-Dunántúlon, két tragédia Pécsett. In: A pécsi egyházmegye a 17–18. században. Szerk.: Fedeles Tamás–Varga Szabolcs. Pécs. 2005. (Series Historia Dioecensis Quinqueecclesies I.)
- Dankó Imre: A szigetvári szerb ortodox püspökség története. In: Tanulmányok a török hódoltság és a felszabadító háborúk történetéből. Szerk.: Szita László. Pécs. 1993.
- Délvidéki S. Attila: Lángoló temetők. Fejezetek a rácjárások történetéből. Szekszárd. 2009. (!!!)

3/4. Ukránok (ruszinok, rutének):

- Paládi-Kovács Attila: Ukrán szórványok a 18-19. században Magyarországon északkeleti részén. In: Diószegi Vilmos szerk.: Népi kultúra – népi társadalom. VII. Bp. 1973.

4. A Bánság (Bánát) és a határőrvidékek élete

- Kovách Géza: A bánság demográfiai és gazdasági fejlődése (1716–1848)
- Kókay Sándor: A Bánság történeti földrajza. Nyíregyháza. 2012.

5. A jászok és kunok, a jászkun redempció

- Soós Imre: Heves megye benépesülése a hódítás után. Eger. 1955.
- Bél Mátyás: A kunok és a jászok avagy filiszteusok. Ford.: Illyés Bálint-Szóts Rudolf. Bács-Kiskun megye múltjából. I. Bp., 1975.
- Bánkiné Molnár Erzsébet: A jászkun autonómia. Szeged. 2005. (Dél-Alföldi Évszázadok 22.)
- Bánkiné Molnár Erzsébet: A Jászkun Kerület társadalma és önkormányzati igazgatása 1745–1848. Gyula. 1991.
- Vármegyék és szabad kerültek I-II. szerk.: Radics Kálmán. Debrecen. 2001.
- Kocsis Gyula: A Jászság társadalma, népessége, gazdálkodása a XVI-XVII. században. Bp. 2005.
- Bagi Gábor: A Jászkun Kerület és a reformországgyűlések. Szolnok. 1991.
- Bagi Gábor: A Jászkun Kerület társadalma a redempciótól a polgári forradalomig 1745–1848. Szolnok. 1995.
- Bagi Zoltán: A jászkun redempció. In: A Jászság a magyar kultúrában. Szerk.: Újváry Zoltán. Szolnok. 1998.
- Kiskunhalas története II. Szerk.: Ö. Kovács József – Szakál Aurél. Kiskunhalas. 2001.
- Györffy István: **Magyar falu, magyar ház. Bp. 1943.**

6. Főurak, vármegyei közép- és kisnemesség, híres politikai szereplők:

- Vármegyék és szabad kerültek I-II. szerk.: Radics Kálmán. Debrecen. 2001.**
Ifj. Barta János: „Ha Zemplin vármegyét az útas vizsgálja...” (Gazdálkodás és társadalom Zemplén megyében a 18. században.) Debrecen. 2009.
 Ebben: jobbágyok, parasztok, Hegyalja, a volt Rákóczi-Aspremont-birtok, a Kossuthok, Kazinczyak stb.)

7. II. Rákóczi Ferenc

- Recrudescunt diutine inclytæ gentis Hungariæ vulnera... Nagyszombat, 1704. Megújúlnak a ditsőséges magyar nemzetnek régi sebei, és hazánk megsebesült szabadságának mostoha kézzel ennyiszor enyhítettetett sebhelye... Nagyszombat, Debrecen, 1704. In: Ráday Pál iratai I. 1703–1706. Sajtó a. r.: Benda Kálmán–Esze Tamás–Maksay Ferenc–Pap László. Bp. 1955–1961. 92–110; (emellett: facsimile kiadás). Sinkovics István: Magyar történelmi szöveggyűjtemény. Bp. 1968. II. köt. 784 – 795.
- Köpeczi Béla, R. Várkonyi Ágnes: II. Rákóczi Ferenc. Bp. 1976.
- R. Várkonyi Ágnes: Rákóczi Ferenc gyermekora. Bp. 2002.
- Rákóczi Ferenc: Confessio Peccatoris... Vallomások. Bp.
- Rákóczi Ferenc Emlékiratai. Ford.: Vas István. Bp. 1978.
- **Köpeczi Béla: Tanulmányok a kuruc szabadságharcok történetéből. Bp. 2004.**
- Európa és a Rákóczi-szabadságharc. Szerk.: Benda Kálmán. Bp. 1980.
- A szatmári békéhez. HK, 2012. szám.
- A Rákóczi-szabadságharc a másik oldalról: Wesselényi István: Sanyarú világ I-II. Kiad.: Magyar András. Bukarest. 1985.

8. Más főurak (és az uralkodó)

- Kulcsár Krisztina: II. József utazásai Magyarországon, Erdélyben, Szlavóniában és a Temesi Bánságban. 1763 – 1773). Bp. 2004.
- Podmaniczky Frigyes: Egy gavallér emlékei. (1824–1887). Vál.: Steinert Ágota. Bp. 1984.
- Szirácsik Éva: A Koháry család Nógrád és Heves vármegyei birtokainak urbáriumai (1716, 1718). Salgótarján. 2007.
- Bécsi utazások. TERTIA. Sajtó alá rend.: S. Sárdi Margit. Bp. 2000. (Magyar és erdélyi főnemesek utazásai)
- Egy erdélyi gróf a felvilágosult Európában. (Teleki József utazásai 1759 – 1761). Kiad.: Végh Ferenc, Tolnai Gábor. Bp. 1987.
- Irinyi József: Német-, Francia- és Angolországi úti jegyzetek. Bp. 1998.
- Pulszky Ferenc: Életem és korom. I – II. Bp. 1958.

9. A magyar Diéta

- **Jean Bérenger – Kecskeméti Károly: Országgyűlés és parlamenti élet Magyarországon. 1608 – 1918. Bp. 2008. (Ebben szerepelnek az országgyűlési irományok és iratok kiadásai... a végén- az országgyűlésekről külön-külön lehet írni.)**
- Ebből: II. R. F.- hez: 119 – 141. o.
A Pragmatica Sanctiótól II. Józsefig: 143 – 180. o.
1790 – 1848: 181 – 284. o.
- Szijártó M. István: A Diéta. A magyar rendek és az országgyűlés. 1708 – 1792. Bp. 2005.

10. Úrbérrendezés Magyarországon

- Ifj. Barta János: A felvilágosult abszolutizmus agrárpolitikája a Habsburg- és a Hohenzollern-monarchiában. Bp. 1982.
- Felhő Ibolya szerk.: Az úrbéres viszonyok Magyarországon Mária Terézia korában. I. Dunántúl. Bp. 1970.

- Novák László: Földművelő gazdálkodás az Alföldön. Nagykőrös. 2002.
- Papp Klára: Biharország jobbágnépe. A magánbirtok és jobbágysága a XVIII. században. Debrecen. 1998.
- Takács Péter – Udvari István: Zemplén megyei jobbágy-vallomások az úrbérrendezés korából. II. Nyíregyháza. 1996.

11. Jobbágyviszonyok a XVIII. században

(Ehhez a témához: Magyar Néprajz I-VIII. köt. Megfelelő részeit. Főszerk.: Paládi-Kovács Attila. Bp.)

- Az Alföld társadalma. Szerk.: Novák László. Nagykőrös. 1998.
- Ila Bálint: A gömöri jobbágyság a XVII-XVIII. században az úrbérrendezésig. Bp. 1938.
- Varga János: Jobbágyrendszer a magyarországi feudalizmus kései századaiban 1556-1767. Bp. 1969. (Főként: A summás, taksás...9. fej. 367-407.o. ; Állami terhek növekedése, 467-475; A telkiföld eladásának tilalma..., allódium..., megyei rendeletek...492-502.; A feudalizmus általános regenerálódása... 503-524.; Összehasonlítás más, szélsőséges kelet-európai országok jobbágyságához és a kelet-német úthoz: 566-584.o.)
- Wellmann Imre: A magyar mezőgazdaság a XVIII. században. Bp. 1979.
- Wellmann Imre: A parasztnép sorsa Pest megyében kétszáz évvel ezelőtt tulajdon vallomásainak tükrében. Bp. 1967.
- Bellon Tibor: Beklen. A nagykunsági mezővárosok állattartó gazdálkodása a XVIII – XIX. századból. Debrecen. 1996.
- Györffy István: Az alföldi népélet. Bp. 1983.

12. A tanyásodás a XVIII-XIX. században

- Györffy István: Magyar falu–magyar ház. Reprint kiadás: S. a r. Györffy György. Akadémiai Kiadó, Bp. 1987. (Eredeti kiadás: Turul, Bp. 1943.)

- Lukács László: A tanyásodás kezdetei a Mezőföldön. In: Novák László–Selmeczi László szerk.: Falvak, mezővárosok az Alföldön. Nagykőrös. 1986.
- Rácz István: A tanyarendszer kialakulása. In: Pölöskei Ferenc–Szabad György szerk.: A magyar tanyarendszer múltja. Bp. 1980.
- A magyar tanyarendszer múltja. Szerk.: Pölöskei Ferenc–Szabad György szerk.: A magyar tanyarendszer múltja. Bp. 1980.
- Kísérletek az alföldi tanyarendszer megszüntetésére az 1780-as és az 1850-es években. In: Szabó István szerk.: Agrártörténeti tanulmányok. Bp. 1960.
- Rácz István: A debreceni tanya a XVIII. század végén és a XIX. század első felében. In: Ethnographia. 1982.
- Bánkiné Molnár Erzsébet: A jászkun autonómia. Szeged. 2005. (Dél-Alföldi Évszázadok 22.) Ebből: A tanya gazdálkodás térnyerése. 233–252. o.

13. Városi társadalom, polgárság, mezővárosi társadalom (egy-egy város társadalma, fejlődése a XVIII-XIX. században – több város is lehetséges, más is, mint ami itt fel van sorolva.)

- **Bácskai Vera: Városok Magyarországon az iparosodás előtt. Bp. Osiris. 2002.**

13/1. BUDA

- **Budapest története a török kiűzésétől a márciusi forradalomig. Szerk.: Kosáry Domonkos. Bp., 1975. (Budapest története III.)** Ebből különböző témákat és fejezeteket lehet kiválasztani.....
- Bónis György: Városigazgatás, várospolitiká. In: Budapest története a török kiűzésétől a márciusi forradalomig. Szerk.: Kosáry Domonkos. Bp., 1975. (Budapest története III.) 159–190.
- Géra Eleonóra: Buda város tanácsülési jegyzőkönyveinek regesztái 1704 – 1707. Bp. 2009.
- Dóka Klára: Buda társadalma a 18-19. század fordulóján. In: A magyar polgári átalakulás kérdései. Szerk.: Dénes Iván, Gergely András, Pajkossy Gábor. Bp. 1984.
- Nagy István: Buda adóterhei a töröktől való visszafoglalástól a Rákóczi-szabadságharcig. In: Tanulmányok Budapest múltjából. 11. (1956). 33-76.
- Kenyeres István: Buda gazdálkodása a török alóli felszabadulástól a Rákóczi-szabadságharc kezdetéig. In: URBS Magyar várostörténeti évkönyv VII. Főszerk.: Kenyeres István. Bp. 2012. 377–400.
- Géra Eleonóra: Iparosok társadalmi helyzetének alakulása az újrateremtett Budán. Az iparosok képviselői szerve, a Külső Tanács. In: URBS Magyar várostörténeti évkönyv VII. Főszerk.: Kenyeres István. Bp. 2012. 401–425.
- Géra Eleonóra: Buda, a bevándorlók fővárosa. In: A város és társadalma. Tanulmányok Bácskai Vera tiszteletére. A Hajnal István Kör – Társadalomtörténeti Egyesület 2010. évi konferenciájának kötete. Szerk.: H. Németh István, Szívós Erika, Tóth Árpád. Bp., 2011. 137–152.

13/2. SZÉKESFEHÉRVÁR

- Kovács Eleonóra: „Ugyanaz másképpen” – Koronázóvárosból püspöki székhely. A 18. századi Székesfehérvár városképi változásai. In: URBS Magyar várostörténeti évkönyv VII. Főszerk.: Kenyeres István. Bp. 2012. 425–464.
- Baitz Péter: Székesfehérvár. Négy évszázad városképei. Székesfehérvár. 1996. Szent István Múzeum. (Szent István Király Múzeum Közleményei. B. sorozat 42. szám.
- Bácskai Vera: Fehérvár fejlődése a 18. században és a 19. század elején. In: Bácskai Vera: Városok és polgárok Magyarországon II. Bp. 2007. Budapest Főváros Levéltára. (Várostörténeti Tanulmányok.) 447–465.
- Csurgai Horváth József: Székesfehérvár és történelmi szerepe, s annak változásai. In: ACTA Tanulmányok I. Szerk.: Csurgai Horváth József – Kovács Eleonóra. Székesfehérvár. 2004. 7–22.
- Kállay István: Fehérvár regimentuma. A város mindennapjai. Szerk.: Erdős Ferenc. Székesfehérvár. 1988. (Fejér Megyei Levéltár. (Fejér Megyei Történeti évkönyv 18.)
- Lausmann Gyula: Székesfehérvár története I. köt. Szerk.: Farkas Gábor. Székesfehérvár. 1993.

13/3. POZSONY

- Fallenbüchl Zoltán: Pozsony és Buda értelmisége a XVIII. században. Történeti Statisztikai Tanulmányok 6(1986). 87–131.
- Tóth Árpád: Polgári stratégiák. Életutak, családi sorsok és társadalmi viszonyok Pozsonyban 1780 és 1848 között. Pozsony. 2009.
- Tóth Árpád: Az evangélikus polgárság és nemesség társadalmi kapcsolatai és rokoni hálózatai Pozsonyban a 18. században. In: URBS Magyar várostörténeti évkönyv VII. Főszerk.: Kenyeres István. Bp. 2012. 263–282.

- V. Windisch Éva: Az értelmiség létszámának kérdéséhez, 1784–1809. In: Európa vonzásában. Emlékkönyv Kosáry Domokos 80. születésnapjára. Szerk.: Glatz Ferenc. Bp. 1993. 119–128.
- Vámosy István: Adatok a gyógyászat történetéhez Pozsonyban. Pozsony. 1901.

13/4. SZIGETVÁR

- Gözsy Zoltán: Szigetvár mezőváros funkcionális változásai 1687–1749 között. In: URBS Magyar várostörténeti évkönyv VII. Főszerk.: Kenyeres István. Bp. 2012. 503–515.
- Szigetvár története. Tanulmányok a város múltjából. Szerk.: Bösze Sándor– Ravazdi László. Szigetvár. 2006. (Ebben különösen Gözsy Z. cikke: Szigetvár története 1711 és 1815 között.)

13/5. MISKOLC

- Gyulai Éva: Miskolc 1702–1755. Kamarai igazgatás, megváltakozás és zálogbirtoklás egy mezővárosban a 18. század első felében. In: URBS Magyar várostörténeti évkönyv VII. Főszerk.: Kenyeres István. Bp. 2012. 517–526.
- Miskolc története III. 1702-1847. Szerk.: Faragó Tamás. Miskolc. 1995.

13/6. DEBRECEN

- Balogh István: 300 éve szabad királyi város Debrecen. 1693–1993. Debrecen. 1993.
- Herpay Gábor: A Debreceni Református Ispótlály története, 1529–1929. Debrecen. 1929.
- Kormos László: A Türelmi Rendelet és a tiszántúli protestánsok. Déri Múzeum Évkönyve. Debrecen. 1980.
- Rácz István szerk.: Debrecen története 1693–1849. Debrecen. 1981.
- Rácz István: Egyház és társadalom. A Debreceni Tractus vagyona és gazdálkodása a 18–19. század fordulóján. Debrecen. 2002.
- Rácz István: A debreceni cívisvagyom. Bp. 1989. (Agrártörténeti Tanulmányok 14.)

13/7. VÁC

- Váci végrendeletek I. 1706 – 1754. Kiad.: Horváth M. Ferenc. Vác. 2006.

13/8. KESZTHELY

- Benda Gyula: A keszthelyi uradalom 1850 előtti hagyatéki és vagyoni összeírásai I. 1711 – 1820. Bp. 1988. (Néprajzi Múzeum); II. köt. 1821 – 1849. Bp. 1995.; III. köt. Szőlőhelyek. Bp. 2005.
- Benda Gyula: Kézművesek és gazdák vagyona Zalaegerszegen az osztályos egyezségek tükrében (1762 – 1850). In: Zalaegerszeg évszázadai. Várostörténeti Tanulmányok. Zalaegerszeg. 1997. 217 – 250.
- Benda Gyula: Társadalomtörténeti tanulmányok. Szerk.: Bácskai Vera. Bp. Osiris. 2006.
- Kállay István: Városi önkormányzat és a városi élet keretei 1688–1849. Bp.

Lehet még Kecskemét, Nagykőrös....)

14. Városi önkormányzat

- **Kállay István: A városi önkormányzat hatásköre Magyarországon 1686–1848. Bp. 1989.**

(Ezen belül lehet külön: a.) katonai ügyek, rendészet, kommunális igazgatás, Uo. 5–115.o.)

(b.) A városi gazdálkodás, kézműipar, kereskedelem, adózás, Uo. 116–249. o.)

c.) Városi kultúra, egyházügy, egészségügy.... Uo. 250–392. o.)

- **Kállay István: Szabad királyi városok gazdálkodása Mária Terézia korában. Bp. 1972.**

A fentebbi témákhoz ld. az alábbiakat:

- Kállay István: Városi bíraskodás Magyarországon 1686-1848. Bp. 1996. (bíróságok, bűnök és büntetések)

- Rácz István: Protestáns patronátus. Debrecen város kegyurasága. Debrecen.1997.

- Kosáry Domokos: Művelődés a XVIII. századi Magyarországon. Akadémiai Kiadó, Bp. 1983.

- Mészáros István: Az iskolaügy története Magyarországon 996–1777 között. Akadémiai Kiadó, Bp. 1981. (Vonatkozó fejezetek)

15. A Habsburg központosítás és a városok (európai kitekintéssel)

- **Várospolitikai és közigazgatás. Szerk.: Csombor Erzsébet – L. Balogh Béni. Esztergom, 2011.**

- H. Németh István: Várospolitikai új utakon: Az abszolutista jellegű várospolitikai jellemzői a Magyar Királyságban a 17–18. század fordulóján. In: URBS Magyar várostörténeti évkönyv VII. Főszerk.: Kenyeres István. Bp. 2012. 283–308.

- H. Németh István: A bécsi udvar várospolitikájának főbb jellemzői az osztrák tartományokban. In: Redite ad cor. Tanulmányok Sahin-Tóth Péter emlékére. Szerk.: Krász Lilla – Oborni Teréz. Bp., 2008. 79–92.

- Paulinyi Oszkár: A Magyar kamara városi bizottsága, 1733–1772, forrástani tanulmány. Levéltári Közlemények 34(1963) 33-46.

- Kenyeres István: Buda, Pest, Esztergom és Székesfehérvár szabad királyi városok címerének visszaszerzése. In: Várospolitikai és közigazgatás. Szerk.: Csombor Erzsébet – L. Balogh Béni. Esztergom, 2011. 48–72.

- Scheutz, Martin: Compromise and shake hands. The Town council, authority and urban stability in eighteenth-century Austrian small towns. In: Urban History, 34(2006) 51–63.

- Scheutz, Martin: Der Bürgermeister in der österreichischen Stadt vom Spätmittelalter bis zur Josephischen Magistratereform: Konturen einer wichtigen städtischen Funktion. Pro civitate Austriae, 16(2011) 71–103.

- Tilly, Charles: Entanglements of European Cities and States. In: Cities and the Rise of States in Europe, a. d 1000 to 1800. Ed.: Tilly, Charles – Blockmans, Wim P., San Francisco–Oxford. 1994. 1–27.

16. Közvetlenül a forradalom előtt és alatt

- **Széchenyi István: Hitel. A Taglalattal és a Hitellel foglalkozó kisebb írások. Szerk.: Iványi-Grünwald Béla. Bp. 1930.**

- **Széchenyi István: A Kelet népe. Pest, 1841. Reprint: Bp. 1985.**

- Széchenyi István: Napló. Bp. 1978.

- Magyarország története a 19. században. Szöveggyűjtemény. Szerk. Pajkossy Gábor. Osiris, Bp. 2006. 110–339. (Reformkori források)
- Kossuth Lajos: Írások és beszédek 1848–1849-ből. Szerk. Katona Tamás. Európa, Bp. 1987.
- Kossuth Lajos és Görgey Artúr levelezése, 1848–1849. Szerk. Hermann Róbert. Osiris, Bp. 2001.
- Görgey Artúr: Életem és működésem Magyarországon 1848-ban és 1849-ben. Európa Kiadó, Bp. 1988. Más kiadás: Magyar Nemzeti Múzeum, Bp. 1990.
- Az 1847/1848. évi országgyűlési törvéncikkek. AKV/Maecenas, Bp. 1988. (Facsimile)